Aluehallintovirasto
Etelä-Suomi

Pelastustoimi ja varautuminen

LAUSUNTO ESAVI/24022/00.02.00/2018

11.12.2018

EDUSKUNNAN HALLINTOVALIOKUNTA

VIITE

1. Eduskunnan hallintovaliokunnan ASIANTUNTIJALAUSUNTOPYYNTÖ 30.11.2018
2. Hallintovaliokunta keskiviikko 12.12.2018 klo 11:15 / HE 179/2018 vp / Asiantuntijapyyntö

ASIA

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi ampuma-aselain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain sekä asevelvollisuuslain 97 a §:n muuttamisesta (https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE+179/2018)

<u>Aluehallintovirasto toteaa lausuntonaan seuraavaa</u>:

I Yhdistyksen perustamislupaprosessi

1. Yhdistyslain (22.12.2009/1398) mukaan yhdistystä, jonka *toimintaan kuuluu harjoituttaminen ampuma-aseiden käyttöön* ja joka ei ole yksinomaan metsästystä varten, *ei saa perustaa ilman aluehallintoviraston lupaa*.

- uuden yhdistyksen perustaminen ja rekisteröiminen edellyttää aluehallintoviraston lupaa
  - rekisteröidyn yhdistyksen sääntöjen muuttaminen siten, että yhdistyksen toimintaan kuuluu harjoituttaminen ampuma-aseiden käyttöön, edellyttää aluehallintoviraston lupaa.

2. Etelä-Suomen aluehallintovirastossa lupahakemukset käsitellään nykyisin seuraavalla tavalla:
   a. Hakija lähettää aluehallintovirastoon vapaamuotoisen hakemuksen yhdistyksen perustamiseksi tai sääntöjen muuttamiseksi.
   b. Hakemuksessa on ilmoitettava *yhteyshenkilön postiosoite ja henkilötunnus* suoritemaksun (315 euroa) laskutusta varten.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
puh. 02950 16000
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Birger Jaarlin katu 15
PL 150, 13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9
PL 110, 00521 Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Salpausselänkatu 22
PL 301, 45101 Kouvola

c. Hakemuksen liitteenä on oltava yhdistyksen alkuperäinen perustamiskirja, jonka on *allekirjoittanut kolme (3) täysikäistä henkilöä. Perustamiskirjan allekirjoittaneiden nimenselvennykset ja henkilötunnukset* tulee ilmetä perustamiskirjasta.

Toisen kappaleen alkuperäisistä perustamiskirjoista hakija toimittaa patentti- ja rekisterihallitukseen.

d. Mikäli kyseessä on yhdistyksen sääntöjen muuttaminen, on hakemusasiakirjan allekirjoittajia oltava vähintään kolme (3) ja heidän on oltava istuvan hallituksen jäseniä. Kaikkien muidenkin istuvan hallituksen jäsenten nimet ja henkilötunnukset on mainittava.

e. Yhdistyksen säännöt on oltava hakemuksen liitteenä.

f. Saatuaan tarvittavat asiakirjat aluehallintovirasto lähettää yhdistyksen perustajien tai *vastuuhenkilöiden nimet ja henkilötunnukset rikosrekisteriin* saadakseen selville, onko heillä rikosrekisteritaustaa (tiedustelu).

3. Saatuaan tiedusteluunsa vastauksen rikosrekisteristä, aluehallintovirasto arvioi yhdistyksen perustajien nuhteettomuuden. Mikäli kenelläkään yhdistyksen perustajista ei ole lainkaan merkintöjä rikosrekisterissä tai rikosrekisterin merkinnät osoittavat henkilön syyllistynen lieviin rikoksiin (esim. liikennerikkeet), aluehallintovirasto hyväksyy hakemuksen.

Sen sijaan, mikäli jokin yhdistyksen perustajista on syyllistynyt ampuma-aserikokseen, törkeään pahoinpitelyyn tai muuhun vakavaan rikokseen, aluehallintovirasto voi hylätä hakemuksen.

4. Hyväksyttyään hakemuksen, aluehallintovirasto leimaa säännöt ja lähettää päätöksen ja leimatut säännöt hakijalle. Poliisilaitokselle aluehallintovirasto lähettää jäljennöksen päätöksestä ja säännöistä.

II *Minkälaiseen tarkoitukseen yhdistyslain 4 §:ssä tarkoitettua lupaa aluehallintovirastolta haetaan*

1. Urheiluammuntaharrastus, ampumarataharjoituksien harjoituttaminen
2. Metsästysseurojen ammuntakurssit ampumaradoilla
3. Rauhanturvaajaliiton ja reserviliiton jäsenyhdistykset ammuntataidon ylläpitämiseksi

III *HE 179/2018 vp ampuma-aselain muuttamiseksi ja yhdistyslain 4 §:ssä tarkoitetun luvan saanut yhdistys*

1. Ampuma-aselain 44 b § (*Rajoitukset erityisen vaarallisen ampuma-aseen tai sen osan hankkimiselle*)

44 b §:n 3 momentin mukaan aselupa voidaan antaa lisäksi 9 §:n 5 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettua *erityisen vaarallista ampuma-asetta* ja sen osaa varten luonnolliselle henkilölle ampumaurheilua varten, *jos hakija on ja on ollut luvan hakemista edeltäneen 12 kuukauden ajan yhdistyslain* (503/1989) *4 §:ssä tarkoitetun luvan saaneen yhdistyksen jäsen*.

4 momentin mukaan lisäksi aselupa voidaan antaa 9 §:n 5 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettua erityisen vaarallista ampuma-asetta ja sen osaa varten *yhteisölle tai säätiölle urheiluammuntakoulutusta varten*.

2. Ampuma-aselain 45 § (*Aseluvansaajaa koskevat edellytykset luonnolliselle henkilölle*)

5 momentin mukaan aselupa ampumaurheilussa tai -harrastuksessa käytettävää 6 §:n 2 momentin 4—7 kohdassa tarkoitettua ampuma-asetta varten ja ampumaurheilussa 9 §:n 5 kohdan a alakohdassa tarkoitettua erityisen vaarallista ampuma-asetta ja sen osaa varten voidaan antaa *luonnolliselle henkilölle vain, jos tämä esittää yhdistyslain 4 §:ssä tarkoitetun luvan saaneen yhdistyksen ampuma-asekouluttajan antaman todistuksen ampuma-urheilusta tai harrastuksestaan, jonka on oltava jatkunut aktiivisesti vähintään aselupahakemusta edeltävät kaksi vuotta.*

Aselupa ampumaurheilussa käytettävää 9 §:n 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettua erityisen vaarallista ampuma-asetta ja sen osaa varten voidaan antaa luonnolliselle henkilölle vain, jos tämä esittää *yhdistyslain 4 §:ssä tarkoitetun luvan saaneen yhdistyksen ampuma-asekouluttajan antaman todistuksen ampuma-urheilusta tai harrastuksestaan, jonka on oltava jatkunut aktiivisesti vähintään aselupahakemusta edeltävät 12 kuukautta.*

8 momentin 3 kohdan mukaan *haettaessa lupaa 9 §:n 5 a ja 5 b kohdassa tarkoitettuun erityisen vaaralliseen ampuma-aseeseen* tai aseen osaan ampumaurheilua varten *hakijan on esitettävä todistus voimassaolevasta vähintään luvan hakemista edeltäneen 12 kuukauden ajan jatkuneesta jäsenyydestä yhdistyslain 4 §:ssä tarkoitetussa luvan saaneessa yhdistyksessä* ja luotettava selvitys siitä, että hakija harjoittelee aktiivisesti tai osallistuu ampumakilpailuihin ampuma-asetyypillä, johon lupaa haetaan.

IV Ampuma-aselain 45 e § (*Ampuma-asekouluttajaksi hyväksyminen)*

Ampuma-asekouluttajaksi voidaan hyväksyä se, joka on:

1) täyttänyt 20 vuotta ja suostuu tehtävään;
2) ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavan luvan haltija;
3) *yhdistyslain 4 §:ssä tarkoitetun yhdistyksen jäsen tai sen palveluksessa*; sekä
4) hyväksytysti suorittanut Poliisihallituksen määrittämät vaatimukset täyttävän poliisin järjestämän koulutuksen (*ampuma-asekouluttajakoulutus*), joka sisältää ainakin ampuma-aseita koskevaan lainsäädäntöön, niiden turvalliseen käsittelyyn ja säilyttämiseen, ampuma-asekouluttajan oikeuksiin ja velvollisuuksiin sekä kouluttajana toimimiseen liittyvät opetusaiheet. Ampuma-asekouluttajaksi hyväksyminen on voimassa enintään 10 vuotta. *Ampuma-asekouluttajaksi hyväksyy yhdistyksen tekemästä hakemuksesta* poliisi.

V Yhteenveto

Ampuma-aselaissa on siis lukuisia yhtymäkohtia yhdistyslain 4 §:ssä tarkoitetun luvan saaneen yhdistyksen kanssa. Aktiivisuus, jäsenyys yhdistyksessä 12 kk – 2 vuoden ajan ja kouluttautuminen poliisin hyväksymän yhdistyksen ampuma-asekouluttajan ohjauksessa ovat olennaisimpia seikkoja.

Aluehallintovirasto kuitenkin katsoo, että olisi syytä selvittää, että yhdistyslain 4 § muutettaisiin siten, että yhdistystä, *jonka toimintaan kuuluu harjoituttaminen ampuma-aseiden käyttöön* ja joka ei ole yksinomaan metsästystä varten, *ei saa perustaa ilman poliisin lupaa*.

Muilta osin aluehallintovirastolla ei ole enempää lausuttavaa asian johdosta.

Johtaja Tommi Laurinen

Ylitarkastaja Arto Tiukkanen